

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/460/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7615202971
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7615202971.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Diany Solčányovej a JUDr. Ludviky Bodnárovej v právnej veci mal. N. X. nar. X.XX.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny G. T. D. dieťa rodičov: N. X. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v G. T. D. na Š. T.Í. XX/XX zastúpenej advokátkou Mgr. Miroslavou Kušnírovou Vadelovou so sídlom Advokátskej kancelárie v Bratislave na Grösslingovej 4 a S. H. nar. X.X.XXXX bývajúceho v G. Š. Y. Y. X v konaní o zvýšenie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 14.9.2015 č.k. 16P 63/2015-122 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného, dlžnom výživnom, zamietnutí návrhu na zníženie výživného a zamietnutí návrhu na prevyšujúcej časti.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom zo 14.9.2015 č.k. 16P 63/2015-122 zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves z 5.6.2012 č.k. 13C 62/2011-54 vo výroku o výživnom od otca pre mal. N. tak, že zvýšil výživné z 90 € na 140 € mesačne od 1.2.2015, ktoré výživné je otec povinný uhrádzať k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci dopredu. Dlžné výživné od otca pre mal. N. za obdobie od 1.2.2015 do 31.8.2015 spolu 350 € povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 € spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej z nich. Návrh matky na prevyšujúcej časti a návrh otca na zníženie výživného zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec dieťaťa, v ktorom vyjadril názor, že bolo potrebné brať zreteľ na zmenu pomerov na strane oprávneného ako aj povinného a tvrdenie matky o jeho zodpovednosti za ukončenie jej zamestnania je zavádzajúce a nepravdivé. Keďže matka neprispieva do domácnosti žiadnymi finančnými prostriedkami svojim rodičom, nemožno hovoriť o výdavkoch matky a dieťaťa na bývanie. Má za to, že pokiaľ maloletý navštevuje materskú školu, ktorá mu poskytuje starostlivosť väčšinu dňa, matka aj v jeho záujme má dostatočný priestor na nájdenie si zamestnania rovnako, ako to robia iné matky detí. Matka ho za celý čas neinformovala o žiadnych zdravotných ťažkostiach maloletého, u ktorého nezaznamenal žiadne zdravotné problémy pri pobyte u neho a tvrdenie ošetrojúcej lekárky, že dieťa vyžaduje zvýšenú starostlivosť a účasť na opakovaných kontrolách ešte nepreukazuje žiadne výdavky, už vôbec nie také, ktoré nie sú hradené z verejného zdravotného poistenia. Matka počas celého konania tieto výdavky reálne nepreukázala, čím sa stali rovnako nepodloženými, ako to súd načrtoľ vo vzťahu k jeho výdavkom na lieky a výživové doplnky, keď sumu 20 € považoval za neprimeranú, neberúc do úvahy zvýšenú fyzickú námahu jeho zamestnania, ako aj potrebu absolútnej fyzickej a psychickej spôsobilosti. V súvislosti s jeho výdavkami uviedol, že úvahy súdu o potencialite príjmov považuje za nesprávne a neodôvodnené. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo zvýšenia jeho garantovaného príjmu, ku ktorému však muselo dôjsť v dôsledku zmeny právnej úpravy.

Jeho majetkové pomery sa od posledného určovania výživného nijako nezmenili, nenadobudol žiadne nehnuteľné ani hodnotnejšie hnutel'né veci a je vlastníkom 13-ročného motorového vozidla. Súd nebral do úvahy skutočnosť, že už 10 rokov je ekonomicky činný a počas tejto doby nepretržite pracoval, z ktorého dôvodu logicky nasporil určité finančné prostriedky do budúcnosti pre prípad akejkol'vek nečakanej udalosti. Nemá vedomosť o tom, že by mu akýkoľvek právny predpis zakazoval použiť úspory ľubovoľným spôsobom, resp. že by mu prikazoval použiť nasparené finančné prostriedky na platenie zvýšeného výživného pre dieťa. Dobrovoľne a ochotne mu radšej kúpi potrebné veci, darčeky, zoberie ho k svojim príbuzným, usporiada narodeninovú oslavu a podobne. Rovnako považuje za nesprávnu úvahu súdu ohľadom zabezpečenia finančných prostriedkov na navýšenie jeho majetkovej účasti v spoločnosti. K tomuto zvýšeniu došlo z dôvodu potreby preukázania finančnej spôsobilosti pred obchodnými partnermi a leasingovou spoločnosťou a ide o investíciu, ktorá má zabezpečiť ďalšiu činnosť spoločnosti a tým aj potencionálny príjem do budúcnosti, preto sa rozhodol použiť na to svoje úspory a zvyšnú časť si požičal. Nemožno hovoriť o neprímeranom majetkovom riziku, ak sa snaží udržať si rovnaký podiel v spoločnosti a tým aj rovnaké postavenie v spoločnosti a s tým spojené práva. Ide o majetkovú hodnotu, ktorá má zabezpečiť jeho budúcnosť a tým zároveň aj budúcnosť maloletého, ako jeho dediča. Prvostupňový súd sa okrem toho pri svojom rozhodovaní obmedzil a za rozhodujúce považoval iba vyjadrenie matky, ktorá ňou tvrdené skutočnosti o zvýšení výdavkov na maloletého nepreukázala žiadnym relevantným spôsobom, z ktorého by bolo možné odvodiť opodstatnenosť a pravidelnosť týchto výdavkov. Tým, že sa matke skončením poberania rodičovského príspevku znížil príjem a nie je schopná si nájsť žiadne zamestnanie, v dôsledku čoho nie je schopná znášať akékoľvek náklady na svoju réžiu, jej jediným „príjmom“ zostáva poukazované výživné na dieťa, čo ale nemôže byť dané na ťarchu jemu a nemožno od neho spravodlivo požadovať, aby v rámci zvýšeného výživného platil aj matkine výdavky. Prvostupňový súd nevedel dokazovať tak, aby objasnil objektívny stav predmetnej právnej veci s prihliadnutím na oprávnené záujmy maloletého a jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Na základe týchto nepreukázaných tvrdení matky a nesprávnom posúdení jeho majetkových pomerov prvostupňový súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, o ktoré oprel svoj právny názor pri rozhodovaní v predmetnej právnej veci. Z týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol a jeho návrhu na zníženie výživného na 50 € mesačne vyhovel, alternatívne, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie.

Matka vo vyjadrení uviedla, že podľa nej sa súd dostatočne a podrobne zaoberal zmenou pomerov na strane maloletého a rodičov. Zdôraznila, že za podstatnú zmenu pomerov na strane dieťaťa považuje jeho rast a nástup do materskej školy, keďže v čase predchádzajúceho rozhodnutia dieťa malo dva roky a v súčasnosti má skoro päť, s čím sú objektívne spojené zvýšené náklady na zabezpečenie výživy, výchovy a všestranného vývoja dieťaťa. Rovnako poukázala na podstatnú zmenu pomerov na strane oboch rodičov, keďže v čase podania návrhu na zvýšenie výživného jej skončilo vyplácanie rodičovského príspevku a v súčasnosti je nezamestnaná, pričom na strane otca bol preukázaný mierny nárast v jeho tzv. garantovanom príjme. Vyjadrila názor, že od vyhlásenia rozsudku z 5.6.2012 č.k. 13C 62/2011-54 došlo k zmene pomerov a preto bolo potrebné zvýšiť výživné na maloleté dieťa. Tým, že je nezamestnaná a poberá len prídavok na dieťa 23,25 € je zrejme, že momentálne nemá z čoho prispievať svojim rodičom na bývanie, to však neznamená, že tieto náklady na bývanie nevznikajú a je len na dobrej vôli jej rodičov, že ich uhrádzajú, ktorá skutočnosť však nie je dôvodom na to, aby otec platil výživné v nižšej sume. Aktívne si hľadá zamestnanie, preto tvrdenia otca v tejto časti považuje za zavádzajúce. Poukázala aj na to, že otec na pojednávaníach neuviedol, že by existovali prekážky na jeho strane na to, aby mohol dosahovať aj vyšší príjem, je mladý človek bez zdravotných problémov a dosiahnutým vzdelaním, skúsenosťami a praxou v danom odbore dlhoročným pôsobením v jednej spoločnosti a z pozície a náplne práce, ktorú u svojho zamestnávateľa má, by mohol dosahovať aj vyšší príjem. Poukázala aj na to, že otcom tvrdené výdavky 528 € sú vyššie, ako jeho garantovaný príjem, teda je dôvodné predpokladať, že má aj iné príjmy, resp. finančné rezervy, ktoré mu umožňujú vynakladať tieto výdavky. Tiež uviedla, že otec sa o maloletého osobne nestará, navštevuje ho veľmi zriedka a okrem výživného nepomáha uhrádzať žiadne ďalšie výdavky súvisiace so starostlivosťou o dieťa. Od posledného rozhodnutia uplynuli viac ako tri roky a je zrejme, že došlo k zmene výšky životných nákladov, preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď zohľadnil tzv. valorizačnú klauzulu (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine). Z týchto dôvodov navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že prvostupňový súd správne vyhodnotil všetky dostupné informácie a dôkazy ohľadom oboch rodičov a tiež mal. N., kde sú zvýšené náklady v súvislosti so zabezpečovaním jeho základných životných potrieb. Z týchto dôvodov navrhol odvolanie otca zamietnuť a rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdiť ako vecne správne.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd na základe odvolania otca preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, starostlivo prihliadal na to, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a otec ani v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o výživnom. Odvolací súd rovnako, ako súd prvého stupňa, dôsledne posúdil pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania a dospel k totožnému právnomu záveru, ako súd prvého stupňa, že bola preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného pre mal. N. od 1.2.2015 a výživné 140 € mesačne je, vzhľadom na zákonné ustanovenia citované v odôvodnení napadnutého rozsudku a z nich vyplývajúce zásady primerané zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca, ako aj jeho majetkovým pomerom, zohľadňuje odôvodnené potreby mal. N. preukázané v rozhodnom období, ako aj tú podstatnú skutočnosť, že otec nemá inú vyživovaciu povinnosť. Od posledného rozhodnutia o výživnom 5.6.2012 (Okresný súd Spišská Nová Ves sp.zn. 13C 62/2011) ubehli ku dňu rozhodnutia súdu prvého stupňa, resp. ku dňu určenia zvýšenej vyživovacej povinnosti otca (1.2.2015) takmer tri roky, počas ktorej sa rozsah odôvodnených potrieb mal. N. od nástupu do materskej školy zvýšil, preto za skutkového stavu, že príjem otca dosahovaný v súčasnosti a porovnaný s príjmom v čase predchádzajúcej úpravy výživného je takmer totožný, rozhodne možno považovať vek dieťaťa (5 a pol roka) a jeho umiestnenie v predškolskom zariadení za výraznú zmenu pomerov podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine odôvodňujúcu zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca odvolací súd rovnako zdôrazňuje tzv. valorizačnú klauzulu obsiahnutú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ktorá ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov zohľadnil aj zmenu výšky (vývoj) životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejmá napr. z cien spotrebného koša, z miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Táto povinnosť súdu je obligatórna. Z ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného (zvýšenie). Odvolací súd spôsob určenia výživného so zreteľom na odôvodnené potreby mal. N. vzhľadom na dobu, ktorá ubehla od predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, ako aj v súvislosti s jeho vekom, rastom a nástupom do predškolského zariadenia, ktoré sa nepochybne zvýšili, považuje za akceptovateľný a zdôrazňuje, že pre zmenu rozhodnutia o výživnom podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine postačuje zmena pomerov len na jednej strane, teda buď len u oprávneného alebo len u povinného. Odvolací súd tiež dodáva, že reálne možnosti a schopnosti otca sú vyjadrené v napadnutom rozsudku zvýšením výživného pre mal. N. na 140 € mesačne, pretože výrazné zvýšenie odôvodnených potrieb dieťaťa by zjavne odôvodňovalo zvýšenie výživného vo väčšom rozsahu, ale dôsledne vychádzajúc z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, že schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča podmieňujú, resp. sú limitujúcim kritériom vo vzťahu k uspokojovaniu odôvodnených potrieb dieťaťa, nemohol inak rozhodnúť ani odvolací súd. Odvolací súd poznamenáva, že výživné 140 € mesačne pre mal. N., ktoré je 4,6 € na jeden deň zohľadňuje len základnú mieru nevyhnutných potrieb maloletého a je nepochybne, že práve matka dopĺňa zdroj výživy maloletého na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre jeho všestranný rozvoj tým, že sa o maloletého syna osobne stará a dobrovoľne si plní voči nemu vyživovaciu povinnosť za pomoci svojich rodičov, preto sú bez právneho významu pomery matky, na ktoré otec poukazuje. Odvolací súd je toho presvedčený, že otec mal v rozhodnom období finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb v rozsahu bežného životného štandardu, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby aspoň tento štandard poskytol svojmu maloletému synovi formou výživného, čo je v súlade s

požiadavkou, že dieťa, rodičia ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Odvolací súd tiež dodáva, že žiadny účinný zákon v Slovenskej republike nezakotvuje povinnosť pracovať a nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vyučená. Zákon o rodine však zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine), takže nemôže obstať argumentácia otca, že svoje úspory môže použiť ľubovoľným spôsobom za situácie, že jeho garantovaný príjem je v súčasnosti 340 € mesačne, nota bene podľa jeho tvrdenia nedostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti vo výške 140 € mesačne, pretože plnenie vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu má prednosť pred inými výdavkami a navyše so zreteľom na to, že otcom deklarované výdavky vysoko prevyšujú jeho príjem dovoľuje záver, že pomery otca sú lepšie, ako ich prezentoval v priebehu konania na súde prvého stupňa a v odvolacom konaní. Odvolací súd poznamenáva, že argumentácia otca rozsahom nevyhnutných výdavkov, ktoré prevyšujú jeho príjem, pôsobí vo faktickej aj právnej rovine smerom k vyživovacej povinnosti voči mal. N. neprímerane. Rovnako navýšenie vkladu za účelom udržania si rovnakého podielu v spoločnosti X. G..M..B., na ktorý použil úspory a zvyšnú časť finančných prostriedkov si požičal, nemožno vyhodnotiť v neprospech dieťaťa práve so zreteľom na ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku otca, že v priebehu konania na súde prvého stupňa neboli preukázané odôvodnené potreby maloletého, odvolací súd dodáva, že sú všeobecne známymi skutočnosťami danými vekom, druhom a stupňom školy, ktorú maloleté dieťa navštevuje, ktoré nie je potrebné dokazovať a podrobne v odôvodnení špecifikovať okrem prípadov, ak vybočujú z bežného rámca, najmä v dôsledku zlého zdravotného stavu dieťaťa, príp. jeho špecifických záľub a vrcholových športových aktivít, ktorým sa dieťa venuje, príp. ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že pokiaľ prezentované výdavky na výživu dieťaťa nevybočujú z rámca potrieb iných detí v tomto veku je možné ich považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Pretože súdom určené výživné zohľadňuje odôvodnené potreby dieťaťa len v bežnom rozsahu, to znamená, že žiadne mimoriadne výdavky na strane dieťaťa neboli zohľadnené, sú bez právneho významu námietky otca vo vzťahu k výdavkom prezentovaných matkou v súvislosti so zdravotným stavom dieťaťa. Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnúť v súlade s odvolacím návrhom otca by znamenalo posunúť zodpovednosť otca za zdravie a život dieťaťa výlučne na matku (druhého rodiča), ktorá sa osobne stará o dieťa a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu za pomoci svojich rodičov na hranici možností vzhľadom na to, že je nezamestnaná, a bolo by nepochybne v rozpore so Zákonom o rodine, morálkou a spravodlivosťou. V kontexte zisteného skutkového stavu považoval odvolací súd námietky otca za účelovú obranu v snahe dosiahnuť priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody podľa § 219 ods. 2 O.s.p..

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.